
ВОЕННА АКАДЕМИЯ „ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ“

Р Е Ц Е Н З И Я

от проф. д-р Христо Атанасов Христов

професор от ПН 9.1 „Национална сигурност” в катедра „Управление на системите за сигурност“ при Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, гр. Шумен, ул. Университетска №115,
тел: 0889 816 612

член на научно жури на научните трудове, представени по конкурса за заемане на академична длъжност „професор“ в област на висшето образование 9 „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.2 „Военно дело“, обявен със заповед на министъра на отбраната № ОХ-324/25.04.2023 г. и обнародван в „Държавен вестник“ бр. 47/30.05.2023 г., т. 26, стр. 27, за военнослужещ в катедра „Съвместни операции и планиране“ на факултет „Национална сигурност и отбрана“ във Военна академия „Г. С. Раковски“ – София на кандидата: - **полковник доцент доктор Стоян Георгиев Стойчев**, доцент в катедра „Съвместни операции и планиране“, началник на катедра „Съвместни операции и планиране“, във факултет „Национална сигурност и отбрана“, на ВА „Г. С. Раковски“.

Шумен
2023 г.

Единствен кандидат в конкурса е **полковник доцент доктор Стоян Георгиев Стойчев**, доцент в катедра „Съвместни операции и планиране“, началник на катедра „Съвместни операции и планиране“, във факултет „Национална сигурност и отбрана“, на ВА „Г. С. Раковски“, който с решение от заседанието на Комисията за проверка на документите и допускане до участие в конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ е допуснат до участие в конкурса.

Въз основа на представените за оценка материали по конкурса считам, че **полковник доцент доктор Стоян Георгиев Стойчев**, отговаря на изискванията по чл. 29 (1) от ЗРАСРБ.

1. Кратки биографични данни и актуалност на предложените научни трудове:

Кандидатът за заемане на академична длъжност „професор“ **полковник доцент доктор Стоян Георгиев Стойчев** е роден на 14.12.1966 г., с. Тройца, обл. Шумен.

В периода 1984-1988 г. е завършил висше образование, ОКС „Магистър“ във ВНАУ „Г. Димитров“, гр. Шумен. Гражданска специалност – изчислителна техника, Гражданска квалификация – инженер по изчислителна техника и Военна специалност - земна артилерия, Военна квалификация - офицер от артилерия – инженер по експлоатация на артилерийска техника.

От 1998 до 2000 г. е слушател във ВА „Г. С. Раковски“, гр. София, Специалност – „Командно-щабен, Ракетни войски и Артилерия“. Образователно-квалификационна степен – магистър, „Военно дело“. Военна квалификация – офицер по управление на оперативно-тактически формирования.

През 2005 до 2008 г. се обучава в докторантура - редовна форма на обучение във ВА „Г. С. Раковски“, гр.София, към катедра „Сухопътни войски“ във факултет „Командно-щабен“, по научна специалност 05.12.01. „Организация и управление на въоръжените сили“ и придобива ОНС „доктор“ – Диплома № 32389 от 27.05.2008 г. по научна специалност 05.12.01. „Организация и управление на въоръжените сили“.

От 1988 до 2008 г. заема различни командни и щабни длъжности във формированията на Българската армия.

От 02.2005-01.2008 г. ВА „Г. С. Раковски“, гр.София, Длъжност – Докторант редовна форма на обучение в катедра „Сухопътни войски“, факултет „Командно-щабен“. От 03.2008-06.2008 г. – под.14460 – гр. Плевен, Длъжност – Офицер по сигурността на информацията. От 06.2008 -09.2008 г. – в щат 916 на министъра на отбраната на Р България. От 09.2008 -06.2010 г. ВА „Г. С. Раковски“, гр.София, Длъжност – старши асистент в катедра „Военна стратегия“, факултет „Национална сигурност и отбрана“. От 06.2010/07.2011 г. ВА „Г. С. Раковски“, гр.София, Длъжност – главен асистент в катедра „Съвместни операции“, факултет „Национална сигурност и отбрана“. От 2011-2012 г. ВА „Г. С. Раковски“, гр. София, Длъжност – главен асистент в катедра „Оперативно изкуство“, факултет „Национална сигурност и отбрана“. От 2012/2013 г. Наблюдателна мисия на ЕС в Грузия (European Union Monitoring Mission (EUMM) in Georgia) – наблюдател в полеви офис Гори. От 2013-2014 г. ВА „Г. С. Раковски“, гр. София, Длъжност - главен асистент в катедра „Оперативно изкуство“, факултет „Национална сигурност и отбрана“. От 06.2014-12.2014 г. Мисия на НАТО „Международни сили за поддържане на сигурността“ (International Security Assistance Forces - ISAF) – щабен офицер по планирането в CJ5 в щаба на операцията (HQ ISAF), Кабул, Афганистан. От м. 05.2015 г. - м. 06.2015 г. ВА „Г. С. Раковски“, гр. София, Доцент в катедра „Оперативно изкуство“, факултет „Национална сигурност и отбрана“. От м. 06.2015 г. - м. 07.2016 г. ВА „Г. С. Раковски“, гр. София Доцент в катедра „Оперативно изкуство“, Началник на катедра „Оперативно изкуство“, факултет „Национална сигурност и отбрана“. От м.07.2016 г. - м. 01.2019 г. ВА „Г. С. Раковски“, гр. София Доцент в катедра „Съвместни операции и планиране“, Началник на катедра „Съвместни операции и планиране“, факултет „Национална сигурност и отбрана“. От м. 01 – м. 10.2019 г. ВА „Г. С. Раковски“, гр. София, Декан на факултет „Национална сигурност и отбрана“. От м. 10.2019 – до сега ВА „Г. С. Раковски“, гр. София, Началник на катедра „Съвместни операции и планиране“, факултет „Национална сигурност и отбрана“.

Публикации на кандидата: Монографии – 5 бр.; Учебници (участие) – 1 бр.; Международно научно изследване – 1 бр.; Статии и доклади – над 50 бр.

Участие в научни форуми и изследователски проекти: Работна група за провеждане на научно изследване „Оперативна архитектура на системите C4ISR“; Работна група за разработване на Ръководство за

планиране на операции – част II, оперативно ниво; Работна група за разработване на Ръководство за планиране на операции – част III, тактическо ниво; Работна група за разработване на Доктрина за организиране и провеждане на учения от ВС на Р България.

Ръководени дипломанти над 18, ръководени докторанти 8, езици за комуникация – български, английски и руски.

Научноизследователската и преподавателската дейност на кандидата за конкурса е насочена основно в областта на създаване и използване на научно познание в съвременната среда за сигурност за динамично променящите се възможности за използване на въоръжените сили в мисии, съвместни операции и многонационални кампании, оперативно изкуство в съвместни и многонационални операции, ефективно планиране на операции в отговор на кризи, съвместни операции.

Актуалността, на разработваните от кандидата и предложени за участие в конкурса и рецензиране трудове, произтича от необходимостта да се извърши едно по-пълно и изчерпателно изследване на всеобхватния подход в НАТО при управлението на кризи и основите на оперативното използване на въоръжените сили.

2. Общо описание на представените по конкурса материали (монография, книга, глави от колективни трудове, студия, статии и доклади) и кои трудове от представените от кандидата се приемат за оценка от рецензента.

Участникът в конкурса - **полковник доцент доктор Стоян Георгиев Стойчев**, е представил за рецензия 6 публикации в обем от 519 страници. От представените 6 заглавия за рецензиране всички са авторски.

От справката за изпълнение на минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „професор“ е видно, че предложените за рецензиране научни трудове от кандидата не повтарят тези предложени в процедурата за придобиване на ОКС „доктор“ и тези представени в конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“. Този факт ми дава основание от предложените за рецензиране от **полковник доцент доктор Стоян Георгиев Стойчев**, 6 труда с общ обем от 519 страници, за рецензиране да приема всичките 6.

Представените публикации могат да се класифицират, както следва:

- монографии – 2 броя – [3.1, 4.1.], с общ обем от 368 страници;

- книга – 1 брой [5.1.], с обем от 148 страници;
- статии - 3 брой [7.1, 7.2, 7.3.] с общ обем 23 страници.

По място на публикуване:

- статии в национални списания – 3 броя [7.1, 7.2, 7.3.];

По езика, на който са написани:

- на български език – 3 броя.

По брой на съавторите:

- самостоятелни – 3 броя.

3. Обща характеристика на научно-изследователската, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата

Представените за рецензиране трудове на **полковник доцент доктор Стоян Георгиев Стойчев**, са в областта и проблематиката по специалността на конкурса за „доцент” в област на висше образование 9. Сигурност и отбрана, *Професионално направление 9.2. Военно дело*, за преподаване по *Учебни дисциплини: „Използване на въоръжените сили в мисии, съвместни операции и многонационални кампании“*, „Планиране на операции в НАТО“, „Операции в отговор на кризи“, „Всеобхватния подход на НАТО при управлението на кризи“ и „Оперативно изкуство в многонационални съвместни операции“.

Публикациите са в специализирано научно издание - списание *НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ*, София, стилът на кандидата е академичен, задълбочен, разбираем и достъпен, придържащ се към академичните стандарти.

При първоначалното запознаване с научната продукция на **полковник доцент доктор Стоян Георгиев Стойчев** прави впечатление прилежната подредба на документите, съобразени с изискванията на настоящия Закон за развитие на академичния състав в Република България. Заслужава внимание и Справката за изпълнение на националните минимални изисквания (*съгласно чл.2 б, ал. 2 и ал. 3 от Закона за развитие на академичния състав в Република България*). От представената Справка е видно, че броят точки в групите с показатели, за всеки от представените научни трудове отговарят и надхвърлят изискванията за заемане на конкурсната длъжност.

Кандидатът е представил трудове си в различен формат, организирани в няколко основни тематични групи:

- Изследване и анализиране на съвместните операции и тяхното планиране в стратегически аспект, на основните действия, ангажименти, процеси и процедури, касаещи тяхното планиране на стратегическо ниво в НАТО - [3.1.], [7.2.].

- Изследване и анализиране на операциите в множество домейни (multi-domain operations), тяхната връзка със съвместните операции и еволюцията на оперативното изкуство, чрез развитие и прилагане на концепцията за този вид операции, явяващи се и нова форма за използване на военния инструмент на мощ от НАТО, както и интеграцията му с останалите не военни инструменти на мощта: дипломатическия, икономическия, информационния - [4.1.], [7.3.].

– Изследване и анализиране на мирът и мироопазването и възможностите на международните организации да вземат решение и да проведат впоследствие една операция за поддържане на мира (ОПМ), в нейните различни видове - [5.1.], [7.1.].

Този факт сам по себе си красноречиво свидетелства за устойчивостта на научните интереси на кандидата за академичната длъжност „професор“ в научната и образователната област на конкурса, намерили отражение в неговите научни разработки.

Приемам за рецензиране всички представени от кандидата материали, които според мен са в тематиката на конкурса и съдържат приноси моменти в рецензираната област. Количеството на публикациите е представително и оценявам като достатъчно за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ във ВА „Г. С. Раковски“.

4. Становище относно наличието или липсата на плагиатство. Експертна оценка на рецензента.

Към настоящия момент не съм получавал неанонимен и мотивиран писмен или устен сигнал за установяване на плагиатство в дисертационния труд, и/или в научната продукция на кандидата. На базата на моята експертна оценка, представените от полковник доцент Стоян Стойчев доклади (пълни и кратки) за извършена проверка на всеки един от предложените за рецензиране научни трудове в системата Strike Plagiarism и получените резултати от проверката мога да посоча, че не съм констатирал наличие на плагиатство.

5. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

Представените за рецензиране монографичен труд и статии в научни списания са разработени на добро научнотеоритично ниво, позволяващо на кандидата в конкурса да доразвива научната теория, която не само описва, но систематизира, обобщава и предлага промени.

От представената творческа автобиография е видно, че **Полковник доцент доктор Стоян Георгиев Стойчев** е назначен на преподавателска длъжност от 2008 г. 2008-2010 г. – асистент в катедра „Военна стратегия“ на факултет „Национална сигурност и отбрана“, ВА „Г. С. Раковски“. От 2010-2011 г. – главен асистент в катедра „Съвместни операции“ на факултет „Национална сигурност и отбрана“, ВА „Г. С. Раковски“. Периода 2011-2015 г. – главен асистент в катедра „Оперативно изкуство“ на факултет „Национална сигурност и отбрана“, ВА „Г. С. Раковски“. От м. 06.2015 г. – доцент в катедра „Оперативно изкуство“ на факултет „Национална сигурност и отбрана“, ВА „Г. С. Раковски“. От м. 07.2016 г. до момента - доцент в катедра „Съвместни операции и планиране“ на факултет „Национална сигурност и отбрана“, ВА „Г. С. Раковски“

Полковник доцент доктор Стоян Георгиев Стойчев, се отличава като изследовател на използване на въоръжените сили в мисии, съвместни операции и многонационални кампании, всеобхватния подход в НАТО при управлението на кризи и основите на оперативното използване на въоръжените сили и тяхната реализация в обучението по учебните програми в ВА „Г. С. Раковски“.

Непрекъснатото усъвършенстване на теоретическата и педагогическата подготовка позволяват на **полковник доцент доктор Стоян Георгиев Стойчев**, да усвои майсторството на лектора, при

преподаваните учебни дисциплини в ОКС „Магистър” на ВА „Г. С. Раковски“.

От направената справка за годишната аудиторна учебна заетост се вижда, че **полковник доцент доктор Стоян Георгиев Стойчев** има висока аудиторна заетост което удовлетворява изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и изискванията на Заповед № ОХ-986/06.12.2018 г. на Министъра на отбраната на Република България за участие в конкурса.

Разработването на учебни програми и учебна литература, системното използване в учебния процес на съвременни интерактивни форми на обучение, осъщественото научно ръководство на 18 дипломанта, 8 докторанта и участие в национален научно-изследователски проект на ВА „Г. С. Раковски“, го изграждат като много добър преподавател - методист по преподаваните от него дисциплини.

Полковник доцент доктор Стоян Георгиев Стойчев, умело съчетава преподавателската и изследователска дейност, консултира слушатели, студенти и дипломанти. Умее да работи в екип и споделя знанията и уменията си с колегите и обучаемите. В предоставените ми рецензирани материали е видно широкото приложение на резултатите от научноизследователската дейност на кандидата, което се потвърждава и от представената справка за цитиранията - 15 бр.

6. Основни научни резултати и приноси

Като научни приноси на кандидата, свързани с обогатяване на съществуващите знания приемам:

- Генерирани са нови знания за подходът на НАТО към прилагането на принципа на Всеобхватния подход при подготовка и провеждане на всяка една съвместна операция/кампания от него, и е разкрита връзката му с прилагането на различните инструменти на съюзна мощ в тях [3.1.], [7.2.];

- Обогатен е контекстът на НАТО за подготовка и провеждане на съвместни операции и кампании, като при това са разкрити същността, съдържанието и възможните цели на операциите/кампаниите, и са определени ролята и значението на принципите, функциите и нивата на

съвместни операции при постигане на стратегическите цели и реализиране на крайното състояние в тях [3.1.], [7.2.];

- Теоретично допълнена е концепцията за операциите в множество домейни (ОМД) и е разкрие връзката ѝ с останалите оперативни концепции в НАТО и в страни-членки на НАТО [4.1.], [7.3.];

- Обогатени са основите на операциите в множество домейни (ОМД), като са разкрити същността, съдържанието и водещите принципите на тези операции, а така също са разкрити оперативната рамка и в оперативния подход при провеждането на една такава операция [4.1.], [7.3.];

- Доразвити са теоретичните постановки и различните подходи на водещи международни организации за вземане на решение за провеждане на ОПМ, като е предложена актуализирана класификация на същите и се определи същността, ролята и значението на една ОПМ в системата на по-широките операции в отговор на кризи (ООК) [5.1.], [7.1.];

- Определени и изследвани са възможните фази и етапи при провеждането на една ОПМ от многонационални сили/формирования и на база на анализите са разкрити основните дейности и задачи, изпълнявани от многонационални формирования, в хода на различните фази [5.1.], [7.1.].

Като научно приложни приноси приемам:

- Разкрит и обоснован е процесът за управление на кризи в НАТО и процесът за планиране на операциите в НАТО на стратегическо ниво, като е разкрита връзката и взаимозависимостите между тях [3.1.], [7.2.];

- Разкрит е процесът на всеобхватно планиране на операциите на стратегическо ниво в НАТО, като при това са разкрити неговата организация, основните процеси, процедури и координации в него и са посочени основните действия, които НАТО провежда на стратегическо ниво във всяка една негова фаза и крайните продукти от тях [3.1.], [7.2.];

- Разкрити са етапите и функциите на една ОМД и тяхното развитие, като при това е разкрита връзката на концепцията за ОМД с други оперативни концепции и възможното развитие на способностите (както военните, така и политическите, и гражданските) чрез тях [4.1.], [7.3.];
- Изведени са предизвикателствата и проблемите при провеждане на една ОМД с използването на системи и платформи, с изкуствен интелект (ИИ), като е разкрито бъдещето на стратегическата конкуренция и на воюването като нейн основен елемент [4.1.], [7.3.];
- Разкрити са принципите на подготовка и провеждане на дадена ОПМ, на чиято основа се реализира подготовката на формирования от ВС на страната ни за участие в такава операция и на тази основа са предложени насоки за подобряване на същата (националната подготовка) [5.1.], [7.1.].

7. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката

Постигнатите резултати в трудовете на **полковник доцент доктор Стоян Георгиев Стойчев**, намират приложение в научноизследователската и преподавателската дейност на кандидата.

Същите с успех се ползват и в учебния процес на ВА - София при обучението на слушатели и студенти за нуждите на институциите от системата за защита на националната сигурност. Те показват, че предложените обобщени и систематизирани от кандидата научни постижения, базирани на идеите на съвременните теоретици и водещите специалисти в изследваната област имат реално приложение в практиката.

8. Оценка в каква степен приносите са дело на кандидата.

Считам, че трудовете са самостоятелно дело на кандидата и успешно защитават претенциите му за научни и научно приложни приноси. Той е автор на предоставената за рецензиране научна продукция.

9. Критични бележки за представените трудове

Към представените за рецензиране материали могат да се отправят и някои критични бележки и препоръки:

- в оформянето на материалите за участие в конкурса и в част от трудовете има неточности, повторения и редакционни грешки, които не намаляват научната им стойност, но влошават възможностите за бързо възприятие;

- от представените за рецензиране трудове се вижда, че малка част от тях са от участия на кандидата в конференции и други научни форуми с международно участие (3 броя).

Посочените пропуски носят в по-голямата си част технически характер и не намаляват стойността на резултатите, постигнати от кандидата. Те показват способността му да разработва самостоятелно и в екип въпроси, важни за теорията и практиката на сигурността и отбраната на съвременната държава в динамично променящата се среда за сигурност.

Препоръчвам на **полковник доцент доктор Стоян Георгиев Стойчев**, да продължи своите научни търсения в изследваната област и реализира постигнатите научни резултати в преподавателската си дейност.

10. Заключение

Въз основа на горенаписаното и като имам в предвид правно определените критерии и показатели за заемане на академичната длъжност „професор“, в съответствие с минималните национални изисквания по чл. 26 ЗРАСРБ си позволявам да направя следното заключение:

- представената научна продукция от кандидата в конкурса **полковник доцент доктор Стоян Георгиев Стойчев**, съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на условията и изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р. България и Правилника за неговото прилагане.

- преценявайки съвкупно представения монографичен труд и останалите публикации, посветени на актуални и практически значими теми, в качеството ми на член на научното жури, давам **„положителна“** оценка на предоставената за рецензиране научна продукция от кандидата, **полковник доцент доктор Стоян Георгиев Стойчев**, единствен участник в конкурса за заемане на академична длъжност „професор“ в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.2. „Военно дело“, обявен със заповед на министъра на отбраната № ОХ-324/25.04.2023 г. и обнародван в „Държавен вестник“ бр.

47/30.05.2023 г., т. 26, стр. 27, за военнослужещ в катедра „Съвместни операции и планиране“ на факултет „Национална сигурност и отбрана“ във Военна академия „Г. С. Раковски“ – София.

11. Оценка на кандидатите

Предлагам на уважаемото Научно жури по конкурса да класира кандидата, **полковник доцент доктор Стоян Георгиев Стойчев** и да предложи на факултетния съвет при факултет „Национална сигурност и отбрана“ на ВА „Г. С. Раковски“ **да бъде избран и да заеме академичната длъжност „професор“** в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.2. „Военно дело“, обявен със заповед на министъра на отбраната № ОХ-324/25.04.2023 г. и обнародван в „Държавен вестник“ бр. 47/30.05.2023 г., т. 26, стр. 27, за военнослужещ в катедра „Съвместни операции и планиране“ на факултет „Национална сигурност и отбрана“ във Военна академия „Г. С. Раковски“ – София.

Член на журито:

(проф. д-р Христо Христов)

27.08.2023 год.

GEORGI STOYKOV RAKOVSKI MILITARY ACADEMY

REVIEW

by Prof. Hristo Atanasov Hristov PhD

professor of professional direction 9.1. "National Security" in the "Management of Security Systems" Department at "Bishop Konstantin Preslavski" Shumen University, Shumen, 115 Universitetska Street, phone: 0889 816 612

member of the scientific jury of the scientific works presented in the competition for the occupation of the academic position "professor " in the field of higher education 9. "Security and Defense", professional direction 9.2. "Military Case ", announced by order of the Minister of Defense No. OX-324/25.04.2023 and promulgated in the "State Gazette" No. 47/30.05.2023, item 26, page 27, for a military officer in the "Joint Operations and Planning" Department of the "National Security and Defense" Faculty at the National Defence Academy "G. S. Rakovski" - Sofia to the candidate: - **Colonel Associate Professor Stoyan Georgiev Stoychev PhD**, associate professor in the "Joint Operations and Planning" department, head of the "Joint Operations and Planning" department, in the "National Security and Defense" faculty, of the NDA "G. S. Rakovski".

Shumen
2023

The only candidate in the competition is **Colonel Associate Professor Stoyan Georgiev Stoychev PhD**, associate professor in the "Joint Operations and Planning" department, head of the "Joint Operations and Planning" department, in the "National Security and Defense" faculty, of the NDA "G. S. Rakovski" , who by decision of the meeting of the Commission for verification of documents and admission to participate in a competition for the academic position of "professor" was admitted to participate in the competition.

On the basis of the materials submitted for evaluation of the competition, I believe that **Colonel Associate Professor Stoyan Georgiev Stoychev PhD** meets the requirements under Art. 29 (1) of Law for the Development of the Academic Staff of the Republic of the Bulgaria (LDASRB).

1. Brief biographical data and relevance of the proposed scientific works:

The candidate for the academic position of "professor", **Colonel Associate Professor Stoyan Georgiev Stoychev PhD**, was born on 14.12.1966, Troitsa village, region Shumen.

In the period 1984-1988, he completed higher education, "Master" degree at National Military Artillery School "G. Dimitrov", town of Shumen. Civil specialty - computing technics, Civilian qualification - computer engineering engineer and Military specialty - land artillery, Military qualification - artillery officer - artillery equipment operation engineer.

From 1998 to 2000, he was a student at the NDA "G. S. Rakovski", Sofia, Specialty - "Command Staff, Missile Troops and Artillery " . Educational and qualification degree - Master, " Military Case" . Military qualification – officer in charge of operational-tactical formations.

From 2005 to 2008, he studied for a doctoral degree (PhD) - a regular form of study at the NDA "G. S. Rakovski " , city of Sofia, to the "Land Forces" department in the "Command and Staff", faculty by scientific specialty 05.12.01. " Organization and Management of the Armed Forces " and acquires the doctoral degree (PhD degree), educational and scientific degree “Doctor” - Diploma No. 32389 dated 27.05.2008 in a scientific specialty 05.12.01. "Organization and Management of the Armed Forces."

From 1988 to 2008, he held various command and staff positions in the formations of the Bulgarian Army.

From 02.2005-01.2008 NDA "G. S. Rakovski ", Sofia, Position - Full - time PhD student in the "Land Forces" Department, "Command and Staff" Faculty. From 03.2008-06.2008 - mil. form. 14460 - city of Pleven, Position - Information Security Officer. From 06.2008 - 09.2008 - in staff 916 of the Minister of Defense of the Republic of Bulgaria. From 09.2008 - 06.2010 NDA "G. S. Rakovski ", Sofia, Position - Senior Assistant in the "Military Strategy" Department, "National Security and Defense" Faculty. From 06.2010/07.2011 NDA "G. S. Rakovski " , city of Sofia, Position - chief assistant in the "Joint Operations " Department , "National Security and Defense" Faculty. From 2011-2012 VNDA "G. S. Rakovski", Sofia, Position - chief assistant in the "Operational Art" Department, "National Security and Defense" Faculty. From 2012/2013, the European Union Monitoring Mission (EUMM) in Georgia – observer/monitor in the Field Office Gori. From 2013-2014 NDA "G. S. Rakovski", Sofia, Position - chief assistant in the "Operational Art" Department, "National Security and Defense" Faculty. From 06.2014-12.2014 NATO Mission "International Security Assistance Forces - ISAF" - staff planning officer in CJ5 at the headquarters of the operation (HQ ISAF), Kabul, Afghanistan. From 05.2015 to 06.2015 NDA "G. S. Rakovski", Sofia, Associate Professor in the "Operational Art" Department, "National Security and Defense" Faculty. From m . 06.2015 - m. 07.2016 NDA "G. S. Rakovski", Sofia Associate Professor in the "Operational Art" Department, Head of the "Operational Art" Department, "National Security and Defense" Faculty. From 07.2016 - 01.2019 NDA "G. S. Rakovski", Sofia Associate Professor in the "Joint Operations and Planning" Department, Head of the "Joint Operations and Planning" Department, "National Security and Defense" Faculty. From 01 - 10.2019 NDA "G. S. Rakovski", Sofia, Dean of the "National Security and Defense" Faculty. From 10.2019 - until now NDA "G. S. Rakovski", Sofia, Head of the "Joint Operations and Planning" Department, "National Security and Defense" Faculty.

Publications of the candidate: Monographs – 5 Nos.; Textbooks (participation) – 1 pc.; International scientific research – 1 item; Articles and reports - over 50 Nos.

Participating in scientific forums and research projects: Working group for conducting scientific research "Operational architecture of C4ISR systems"; Task Force to Develop Operations Planning Manual - Part II, Operational Level; Task Force to Develop Operations Planning Manual - Part III, Tactical Level; Working group for the development of the Doctrine for organizing and conducting exercises by the Armed Forces of the Republic of Bulgaria.

Supervised graduate students over 18, supervised 8 doctoral students, languages of communication – Bulgarian, English and Russian.

The research and teaching activity of the candidate for the competition is mainly focused in the field of creation and use of scientific knowledge in the modern security environment for the dynamically changing opportunities for and use of the armed forces in missions, joint operations and multinational campaigns, operational art in joint and multinational operations, effective planning of crisis response operations, joint operations.

The relevance of the works developed by the candidate and proposed for participation in the competition and review arises from the need to carry out a more complete and comprehensive study of NATO's comprehensive approach to crisis management and the basics of the operational use of the armed forces.

2. A general description of the materials submitted for the competition (monograph, book, chapters from collective works, studies, articles and reports) and which works from those submitted by the candidate are accepted for evaluation by the reviewer.

The participant in the competition **Colonel Associate Professor Stoyan Georgiev Stoychev PhD**, submitted for review 6 publications in a volume of 519 pages. Of the 6 titles presented for review, all are authored.

It is clear from the reference for the fulfillment of the minimum national requirements for holding the academic position "professor" that the scientific works proposed for review by the candidate do not repeat those proposed in the procedure for acquiring the ESD "Doctor" and those presented in the competition for holding an academic position "associate professor" . This fact gives me the reason to accept all 6 works with a total volume of 519 pages for review by **Colonel Associate Professor Stoyan Georgiev Stoychev PhD**.

The featured publications can be classified as follows:

- monographs – 2 issues – [3.1, 4.1.], with a total volume of 368 pages;
- book – 1 issue [5.1.], with a volume of 148 pages;
- articles - 3 issues [7.1, 7.2, 7.3.] with a total volume of 23 pages.

By place of publication:

- articles in national magazines – 3 issues [7.1, 7.2, 7.3.];

According to the language in which they are written:

- in Bulgarian - 3 copies.

By number of co-authors:

- independent - 3 pieces.

3. General characteristics of the scientific-research, scientific-applied and pedagogical activity of the candidate

The works presented for review by **Colonel Associate Professor Stoyan Georgiev Stoychev PhD** are in the field and the issues of the specialty of the competition for "Associate Professor" in the field of higher education 9. Security and Defense, *Professional direction* 9.2. Military Case, for teaching in *Subjects* : "Use of Armed Forces in Missions, Joint Operations and Multinational Campaigns", "NATO Operations Planning", "Crisis Response Operations", "NATO's Comprehensive Approach to Crisis Management" and "Operational Art in Multinational Joint Operations."

The publications are in a specialized scientific publication - *NATIONAL SECURITY* magazine, Sofia, the candidate's style is academic, thorough, understandable and accessible, adhering to academic standards.

During the initial introduction to the scientific production of **Colonel Associate Professor Stoyan Georgiev Stoychev PhD**, the careful arrangement of the documents, consistent with the requirements of the current Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, makes an impression. The Reference for fulfillment of the national minimum requirements (*according to art. 2 b, para. 2 and para. 3 of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria*) deserves attention. It is clear from the presented Reference that the number of points in the indicator groups for each of the presented scientific works meet and exceed the requirements for holding the competitive position.

The candidate has presented his works in a different format, organized into several main thematic groups:

- Research and analysis of joint operations and their planning in a strategic aspects , the main actions, commitments, processes and procedures concerning their planning at a strategic level in NATO - [3.1.], [7.2.].

- Research and analysis of multi-domain operations (MDO), their relationship with joint operations and the evolution of operational art, through the development and application of the concept for this type of operations, which are also a new form of using the military instrument of power by NATO,

as well as its integration with other non-military instruments of power: diplomatic, economic, information - [4.1.], [7. 3 .].

– Research and analysis of peace and peacekeeping and the possibilities of international organizations to decide and subsequently conduct a peacekeeping operation (OPM), in its various types - [5.1.], [7.1.] .

This fact in itself eloquently testifies to the sustainability of the scientific interests of the candidate for the academic position "professor " in the scientific and educational field of the competition, which were reflected in his scientific works.

I accept for review all materials presented by the candidate, which, in my opinion, are in the subject of the competition and contain contributing points in the reviewed area. The number of publications is representative and I estimate it as sufficient for participation in a competition for the academic position "professor" in the NDA "G. S. Rakovski" .

4. Opinion on the presence or absence of plagiarism. Expert assessment of the reviewer.

At the present moment, I have not received a non-anonymous and motivated written or verbal signal for establishing plagiarism in the dissertation work and/or in the candidate's scientific production. On the basis of my expert assessment, the reports (full and short) presented by Colonel Associate Professor Stoyan Georgiev Stoychev PhD on the verification of each of the scientific works proposed for review in the Strike Plagiarism system and the results of the verification, I can state that I have not found the presence of plagiarism.

5. Assessment of the candidate's pedagogical training and activity

The monographic work and articles in scientific journals submitted for review are developed at a good scientific theoretical level, allowing the candidate in the competition to further develop the scientific theory, which not only describes, but systematizes, summarizes and proposes changes.

Clear that **Colonel Associate Professor Stoyan Georgiev Stoychev PhD** has been appointed to a teaching position since 2008. 2008-2010 - assistant

professor in the "Military Strategy" Department of the "National Security and Defense" Faculty , VNDA "G. S. Rakovski". From 2010-2011 - chief assistant in the "Joint Operations" Department of the "National Security and Defense" Faculty, NDA "G. S. Rakovski". The period 2011-2015 - head of the "Operational Art" Department of the " National Security and Defense " Faculty, NDA "G. S. Rakovski". From 06.2015 - associate professor in the "Operational Art" Department of the "National Security and Defense" Faculty, NDA "G. S. Rakovski". From July 2016 to the present - associate professor in the "Joint Operations and Planning" Department of the "National Security and Defense" Faculty, NDA "G. S. Rakovski"

Colonel Associate Professor Stoyan Georgiev Stoychev PhD, distinguished himself as a researcher of and use of the armed forces in missions, joint operations and multinational campaigns, in the comprehensive approach in NATO in crisis management and the basics of the operational use of the armed forces and their implementation in the training of the curricula in the NDA "G. S. Rakovski".

The continuous improvement of the theoretical and pedagogical training allows **Colonel Associate Professor Stoyan Georgiev Stoychev PhD** to master the mastery of the lecturer, in the subjects taught in the Master Degrees of the NDA "G. S. Rakovski".

From the report made on the annual classroom study employment, it can be seen that **Colonel Associate Professor Stoyan Georgiev Stoychev PhD** has a high classroom employment, which satisfies the requirements of the LDASRB, the Regulations for its implementation and the requirements of Order No. OX-986/06.12.2018 of the Minister of Defense of the Republic of Bulgaria for participation in the competition.

The development of study programs and study literature, the systematic use in the learning process of modern interactive forms of learning, the carried out scientific supervision of 18 graduate students, 8 doctoral students and participation in a national research project of NDA "G. S. Rakovski" , build him as a very good teacher - a methodist in the disciplines he taught.

Colonel Associate Professor Stoyan Georgiev Stoychev PhD skillfully combines teaching and research activities, advises **listeners**, students and graduates. He knows how to work in a team and shares his knowledge and skills with colleagues and trainees. In the materials provided to me for review, the wide application of the results of the candidate's research activity is evident, which is also confirmed by the presented reference for citations - 15 Nos.

6. Main scientific results and contributions

As scientific contributions of the candidate, related to the enrichment of existing knowledge, I accept:

- New knowledge has been generated about NATO's approach to the application of the principle of the Comprehensive Approach in the preparation and conduct of each of its joint operations/campaigns, and its relationship to the application of the various instruments of allied power within them has been revealed [3.1.], [7.2.] ;

- The NATO context for preparing and conducting joint operations and campaigns is enriched, revealing the nature, content and possible objectives of the operations/campaigns, and defining the role and importance of the principles, functions and levels of joint operations in achieving the strategic goals and realization of the final state in them [3.1.], [7.2.] ;

- The concept of multi-domain operations (MDO) has been theoretically supplemented and its relationship with other operational concepts in NATO and in NATO member countries has been revealed [4.1.], [7.3.] ;

- The basics of multi-domain operations (MDO) have been enriched by revealing the essence, content and guiding principles of these operations, as well as revealing the operational framework and in the operational approach when conducting such an operation [4.1.], [7.3 .] ;

- The theoretical statements and the different approaches of leading international organizations for decision-making on the conduct of Peace Support Operations (PSO) have been further developed, and an updated classification of the same has been proposed and the essence, role and importance of a PSO in the system of wider crises response operations in to has been determined (CRO) [5.1.], [7.1.] ;

- The possible phases and stages in the conduct of a PSO by multinational forces/formations have been determined and investigated, and on the basis of the analyzes the main activities and tasks performed by

multinational formations in the course of the various phases have been revealed [5.1.], [7.1.] .

As scientific applied contributions I accept:

- The NATO crisis management process and the NATO strategic level operational planning process are exposed and justified, revealing the relationship and interdependencies between them [3.1.], [7.2.] ;

- The comprehensive planning process of strategic-level operations in NATO is revealed, revealing its organization, its main processes, procedures and coordination and identifying the main actions that NATO conducts at the strategic level in each of its phases and the end products from them [3.1.], [7.2.];

- The stages and functions of a MDO and their development are revealed, while the relationship of the MDO concept to other operational concepts and the possible development of capabilities (both military, political and civilian) through them is revealed [4.1.], [7.3.] ;

- The challenges and problems in conducting a MDO with the use of systems and platforms, with artificial intelligence (AI), are revealed, revealing the future of strategic competition and warfare as its main element [4.1.], [7.3.];

- The principles of preparation and conduct of a given PSO, on the basis of which the preparation of formations of the Armed Forces of our country for participation in such an operation is realized, and on this basis guidelines for improving the same (national preparation) are proposed [5.1.], [7.1.] .

7. Assessment of the significance of contributions to science and practice

achieved in the works of **Colonel Associate Professor Stoyan Georgiev Stoychev PhD** find application in the candidate's research and teaching activities.

The same are successfully used in the educational process of the NDA - Sofia in the training of students and students for the needs of the institutions of the national security protection system. They show that the proposed scientific achievements summarized and systematized by the candidate, based on the ideas

of modern theorists and leading specialists in the researched field, have a real application in practice.

8. An assessment of the extent to which contributions are the work of the applicant.

I believe that the works are the candidate's independent work and successfully defend his claims for scientific and scientifically applied contributions. He is the author of the scientific production submitted for review.

9. Critical notes on the works presented

Some critical notes and recommendations can also be addressed to the materials submitted for review:

- in the preparation of the materials for participation in the competition and in some of the works there are inaccuracies, repetitions and editorial errors, which do not reduce their scientific value, but worsen the possibilities for quick perception;

- from the works submitted for review, it can be seen that a small part of them are from the candidate's participation in conferences and other scientific forums with international participation (3 pieces).

The mentioned omissions are for the most part technical in nature and do not reduce the value of the results achieved by the candidate. They demonstrate his ability to independently and in a team develop issues relevant to the theory and practice of the security and defense of the modern state in a dynamically changing security environment.

I recommend **Colonel Associate Professor Stoyan Georgiev Stoychev PhD** to continue his scientific research in the researched area and realize the achieved scientific results in his teaching activity.

10. Conclusion

Based on the above and bearing in mind the legally defined criteria and indicators for occupying the academic position "professor", in accordance with the minimum national requirements under Art. 2b LDASRB I allow myself to draw the following conclusion:

- the scientific production presented by the candidate in the competition, **Colonel Associate Professor Stoyan Georgiev Stoychev PhD**, contains scientific and scientific-applied results that represent an original contribution to science and meet the conditions and requirements of the Law on the

Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (LDASRB) and the Rules for its application.

- assessing the overall presented monographic work and the other publications dedicated to current and practically significant topics, in my capacity as a member of the scientific jury, I give a **"positive"** assessment to the scientific production submitted for review by the candidate, **Colonel Associate Professor Stoyan Georgiev Stoychev PhD**, the only participant in the competition for the occupation of the academic position "professor " in the field of higher education 9. "Security and Defense", professional direction 9.2. "Military Case", announced by order of the Minister of Defense No. OX-324/25.04.2023. and promulgated in the "State Gazette" No. 47/30.05.2023 , item 26, page 27, for a military officer in the "Joint Operations and Planning" Department of the "National Security and Defense" Faculty at the National Defence Academy "G. S. Rakovski" - Sofia .

11. Evaluation of candidates

I propose to the respected Scientific Jury of the competition to rank the candidate **Colonel Associate Professor Stoyan Georgiev Stoychev PhD** and to propose to the Faculty Council at the “National Security and Defense” Faculty of the NDA "G. S. Rakovski " **to be elected and hold the academic position of "professor"** in the field of higher education 9. "Security and Defense", professional direction 9.2. "Military Case", announced by order of the Minister of Defense No. OX-324/25.04.2023 and promulgated in the "State Gazette" No. 47/30.05.2023, item 26, page 27, for a military officer in the "Joint Operations and Planning" Department of the "National Security and Defense" Faculty at the National Defence academy "G. S. Rakovski" - Sofia .

Jury member:
(*Prof. Hristo Hristov PhD*)

27.08.2023